

شیوه‌نامه نحوه انتخاب کتاب برتر در قوه قضاییه

با توجه به اهمیت کتاب در امر پژوهش و نوآوری و تأثیر آن در ارتقای علمی و بهره‌وری کارکنان قضایی و اداری و مدیران قوه قضاییه و نقش آن در تحول و تعالی دستگاه قضایی، انتخاب کتاب برتر در قوه قضاییه به‌منظور تشویق صاحب کتاب و ایجاد انگیزه تولید محتوای فاخر و برجسته، بر اساس این شیوه‌نامه است.

۱- تعاریف

۱. **تصنیف:** مجموعه‌ای که حداقل بیست درصد آن را دیدگاه‌های جدید و نوآورانه علمی نویسنده تشکیل دهد و با تحلیل و نقد دیدگاه‌های دیگران در موضوعی مشخص همراه باشد، گرچه قبلاً آن‌ها را در مقاله‌های خود منتشر کرده باشد.

۲. **تألیف:** ساماندهی مجموعه‌ای از داده‌های علمی و نظریات و دیدگاه‌های پذیرفته شده بر اساس تحلیل یا ترکیب مبتکرانه که با نقد یا نتیجه‌گیری مشخص از سوی نویسنده همراه باشد.

۳. **تدوین یا گردآوری:** گردآوری یا مرور مطالب یا داده‌های منسجم از منابع مختلف در یک مجموعه که فاقد دیدگاه‌های تحلیلی و انتقادی نویسنده باشد.

۴. **تصحیح انتقادی:** بازیابی روش‌مند و علمی نزدیک‌ترین هیئت از یک کتاب از بین رونویسی‌های انجام گرفته از نخستین سیاهه اثر است و معرفی نسخه بدل‌های موجود در جهان، تشخیص صحیح‌ترین و نزدیک‌ترین نسخه به زمان حیات مؤلف، به‌کارگیری روش تحقیق، شرح و توضیح مستندات متن، ذکر مآخذ و منابع استفاده شده با استناد به شواهد و کتاب‌شناسی آن‌ها، تکمیل نواقص، چه در عبارت و چه در محتوا و داوری در بهترین برداشت و نظایر آن را در بر می‌گیرد.

۵. **ترجمه:** انتقال مفهوم و محتوای کامل یک کتاب از زبانی به زبان دیگر که در آن ساختار کتاب اصلی در زبان مبدا حفظ شده باشد.

۶. **ترجمه و تحشیه:** به گونه‌ای از ترجمه اطلاق می‌شود که مترجم به دلیل صاحب‌نظر بودن در موضوع اثر، در پی‌نوشت یا زیرنویس کتاب به بررسی و نقد دیدگاه‌های نویسنده کتاب می‌پردازد.

۷. کتاب: به اثری گفته می‌شود که حاوی حداقل یکی از شرایط تصنیف، تألیف، تدوین، تصحیح، ترجمه و تحشیه بوده و به صورت مجموعه‌ای مدون و با رعایت استانداردها و معیارهای لازم محتوایی و نشان‌گرهای شکلی، دربرگیرنده دستاوردهای پژوهشی و یا اهداف آموزشی باشد.

۸. ناشر: به مؤسسه یا نهادی دولتی یا خصوصی خواه داخلی یا خارجی اطلاق می‌شود که مسئولیت انتشار یک کتاب را در محدوده ملی یا بین‌المللی عهده‌دار می‌باشد. انواع ناشران در دو حوزه داخلی و خارجی بدین شرح قابل طبقه‌بندی می‌باشند:

۱-۸- ناشر داخلی:

ناشر دولتی: به دو طبقه ناشران دانشگاهی و غیردانشگاهی تقسیم می‌شود اعم از این که محدوده فعالیت آن‌ها ملی یا بین‌المللی باشد:

دانشگاهی: به ناشران وابسته به دانشگاه‌های داخلی و همچنین مراکز نشر دانشگاهی همچون انتشارات سمت، مرکز نشر دانشگاهی، جهاد دانشگاهی و نیز نهادهای پژوهشی دولتی اطلاق می‌شود. این دسته از ناشران در دو گروه ناشران وابسته به دانشگاه‌های تراز اول و سایر دانشگاه‌ها و نهادهای پژوهشی قرار می‌گیرند.

غیردانشگاهی: به ناشران وابسته به بخش‌های آموزشی دیگر وزارتخانه‌ها و یا مؤسسات، نهادها، بنیادها و مجامع دولتی یا وابسته به دولت اطلاق می‌شود که در حوزه‌های خاص و مرتبط با مسئولیت خود و به منظور ارتقای وضعیت آموزشی و مهارتی به نشر کتاب می‌پردازند.

○ ناشر خصوصی: به مؤسسه‌ای اطلاق می‌شود که وابستگی سازمانی به نهادهای دولتی نداشته و در قالب فعالیتی اقتصادی-فرهنگی در حوزه نشر کتاب به فعالیت مشغول است. این دسته از ناشران در دو سطح قابل طبقه‌بندی هستند:

سطح یک (معتبر): به ناشران معتبر و پرآوازه‌ای اشاره دارد که در حوزه یا حوزه‌هایی مشخص و محدود به فعالیت مشغولند و اصولاً کتاب‌ها را ارزیابی می‌کنند. محدوده فعالیت این دسته از ناشران ممکن است ملی یا بین‌المللی باشد.

سطح دو: به ناشرانی گفته می‌شود که معمولاً در ازای دریافت هزینه‌های چاپ، بدون ارزیابی و بدون لحاظ نمودن محدودیت موضوعی به انتشار هرگونه اثری در قالب کتاب مبادرت می‌ورزند.

○ ۲-۸- ناشر خارجی:

ناشر سطح یک (تراز اول بین‌المللی): به طور مشخص عبارتند از:

Elsevier, Springer, John Wiley, Taylor and Francis, Blackwell, Mc Grow Hill, Oxford, Routledge, Cambridge, Palgrave

ناشر سطح دو (معتبر): به ناشران دانشگاهی، مؤسسه‌های علمی و یا نهادهای پژوهشی و آموزشی دولتی یا خصوصی خارجی گفته می‌شود که حوزه فعالیت‌شان مشخص و محدود به موضوعاتی خاص می‌باشد.

ناشر سطح سه (کم اعتبار): به ناشران به اصطلاح بازاری اطلاق می‌شود که به نشر هرگونه اثری بدون ارزیابی و در هر حوزه‌ای مبادرت می‌ورزند و بیشتر در محدوده ملی فعالیت می‌کنند.

۲- کتاب‌های قابل ارزیابی

آثار تولیدشده توسط کلیه کارکنان قضایی و اداری صف و ستاد قوه قضاییه و سازمان‌ها، نهادهای واحدهای تابعه قوه قضاییه و وزارت دادگستری که به نحوی به دبیرخانه رسیده و شرایط اعلام‌شده را دارا باشد، مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

۳- معیارها و نشان‌گرهای امتیازدهی

امتیازدهی به کتاب، علاوه بر توجه به نوع ناشر و نیز تخصص پدیدآورنده اثر، توجه به معیارهای محتوایی و نشان‌گرهای شکلی بسته به نوع اثر (تصنیف، تألیف، تدوین، تصحیح و یا ترجمه) بر این اساس است:

۱-۳- تصنیف / تألیف / تدوین / تصحیح:

الف) معیارهای محتوایی:

- مشخص بودن هدف کتاب و فراگیری و گستردگی آن؛
- توجه به حل مسائل کلان یا خرد قوه قضاییه؛
- استفاده از منابع معتبر و روزآمد؛
- طرح و پردازش یافته‌ها و نظریات خود و دیگران؛
- جامعیت و کفایت مباحث؛
- هماهنگی و تناسب مطالب با یکدیگر و با هدف کتاب؛
- ارائه پیشنهادات منجز و نتیجه‌گری مطلوب؛

- نظم منطقی در توالی فصول کتاب؛
- مستند و مستدل بودن مطالب کتاب؛
- شیوایی نثر و سهولت درک متن.

ب) نشان‌گرهای شکلی:

- داشتن مقدمه یا پیشگفتار؛
- داشتن کتابنامه؛
- داشتن نمایه یا فهرست موضوعی؛
- فصل بندی و صفحه بندی مناسب؛
- کیفیت تصاویر، اشکال و نمودارها؛
- حجم کتاب؛
- طراحی جلد کتاب و ارتباط آن با موضوع؛
- نداشتن اشتباهات و اغلاط فاحش؛
- نحوه ارایه نام و مرجع یا نهاد یا دانشگاه محل خدمت؛

۲-۳- ترجمه: در بخش ترجمه جدای از معیارهای محتوایی و نشان‌گرهای شکلی، ضرورت توجه به ویژگی‌های کتاب اصلی (اعتبار ناشر، شاخص بودن نویسنده، تاریخ اثر) اهمیت دارد.

الف) معیارهای محتوایی:

- حفظ ساختار کتاب؛
- حفظ امانتداری در ترجمه؛
- دقت در ترجمه و معادل‌گزینی مناسب؛
- گروه مخاطبان کتاب.

ب) نشان‌گرهای شکلی:

- داشتن مقدمه یا پیشگفتار؛
- داشتن نمایه؛
- فصل بندی و صفحه بندی مناسب؛
- حجم کتاب؛
- نحوه ارایه نام و مرجع، نهاد یا دانشگاه محل خدمت.

۴- نحوه امتیازدهی

محاسبه حداکثر امتیاز بر اساس نوع اثر، نوع ناشر، مؤلفه‌های محتوایی و نشان‌گرهای صوری بر اساس جدول زیر است. امتیاز انتشار کتاب به زبانی دیگر به جز فارسی حداکثر تا ۱/۵ برابر امتیاز اثر مشابه به زبان فارسی است. این امتیاز برای کتاب‌های ناشران تراز اول بین‌المللی تا ۲ قابل احتساب است.

ناشر	تصنیف / تألیف	تدوین / تصحیح / ترجمه
دولتی دانشگاهی	۱۰	۷
دولتی غیردانشگاهی	۹	۶
خصوصی سطح یک	۹	۶
خصوصی سطح دو	۴	۲
تراز اول خارجی	۲۰	۱۵
معتبر خارجی	۱۵	۱۰
کم‌اعتبار خارجی	۴	۲

۵- گروه‌های تخصصی ارزیابی و کارگروه تلفیق

۵-۱- گروه‌های تخصصی ارزیابی شامل گروه‌های زیر و هر گروه مرکب از سه نفر از افراد صاحب‌نظر است:

- ۱- گروه حقوق خصوصی؛
- ۲- گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی؛
- ۳- گروه حقوق بشر و بین‌الملل؛
- ۴- گروه حقوق عمومی؛
- ۵- گروه دانش‌های بین‌رشته‌ای.

۵-۲- کتاب‌های انتخاب‌شده در هریک از گروه‌های پنج‌گانه برای رتبه‌بندی و انتخاب کتاب یا کتاب‌های برتر به کارگروه تلفیق اعلام می‌شود. کارگروه تلفیق متشکل از حداقل یک نفر از هریک از گروه‌های تخصصی ارزیابی است.

۶- سایر مقررات

- ۶-۱- به سرپرست تألیف (Editor) منوط به داشتن مقدمه مبسوط تا ۵۰ درصد و در صورت تألیف یک فصل از کتاب تحت سرپرستی تا ۶۰ درصد امتیاز کل کتاب تعلق می‌گیرد. در صورت داشتن بیش از یک فصل، به جز همان یک فصل به دیگر فصل‌ها امتیازی تعلق نمی‌گیرد.
- ۶-۲- در صورتی که بر اساس رویه ناشری خاص و یا در حوزه‌ای خاص، نحوه ارایه اسامی بر اساس حروف الفبا باشد، مجموع امتیاز کتاب به نسبت مساوی بین اعضا تقسیم می‌گردد.
- ۶-۳- امتیاز کتاب‌های برگزیده جشنواره‌های معتبر مانند جشنواره فارابی و کتاب سال، ۱/۵ برابر محاسبه می‌گردد.
- ۶-۴- به کتاب صرفاً الکترونیکی چه در داخل و یا خارج از کشور با لحاظ نمودن استانداردهای نشر، حداکثر ۴۰ درصد امتیاز را تعلق می‌گیرد.
- ۶-۵- اعطای امتیاز کامل به یک اثر با رعایت همه مؤلفه‌های محتوایی و صوری منوط به داشتن حجم حداقل ۱۵۰ صفحه متعارف می‌باشد.
- ۶-۶- امتیاز گواهی چاپ صرفاً به یک کتاب و منوط به ارایه نسخه نهایی آماده چاپ است.
- ۶-۷- حداکثر امتیاز کتاب‌های آموزشی و مهارتی، ۷۵ درصد امتیاز کتاب‌های بنیادین است.
- ۶-۸- به‌طور کلی هشتاد درصد امتیاز با توجه به وضعیت محتوایی و بیست درصد امتیاز با توجه به وضعیت شکلی اثر تعیین می‌شود.

کاربرگ شماره ۱- ویژه ارزیابی کتابها

۱- مشخصات نویسنده

نام:	نام خانوادگی:	سمت:
سازمان و استان خدمت:	آخرین مقطع تحصیلی:	رشته تحصیلی:

۲- مشخصات کتاب

عنوان:	سال انتشار:
تیراژ:	بنیادین آموزشی / مهارتی
نوع کتاب: تألیف یا ...:	تعداد صفحات:
ناشر:	نوع ناشر:
آیا نشر کتاب به صورت صرفاً الکترونیکی است؟	آیا زبان کتاب، خارجی است؟
دسته بندی علمی:	

حداکثر امتیاز قابل دریافت:

۳- ارزیابی محتوایی

ردیف	معیار	حداکثر امتیاز	امتیاز
۱	مشخص بودن هدف کتاب و فراگیری و گستردگی آن	۱۵	
۲	توجه به حل مسائل کلان یا خرد قوه قضاییه	۱۵	
۳	استفاده از منابع معتبر و روزآمد	۵	
۴	طرح و پردازش یافته ها و نظریات خود و دیگران	۱۰	
۵	جامعیت و کفایت مباحث	۱۰	
۶	هماهنگی و تناسب مطالب با یکدیگر و با هدف کتاب	۵	
۷	ارایه پیشنهادات منجز و نتیجه گیری مطلوب	۵	
۸	نظم منطقی در توالی فصول کتاب	۵	
۹	مستند و مستدل بودن مطالب کتاب	۵	
۱۰	شیوایی نثر و سهولت درک مطلب	۵	
	جمع امتیازات محتوایی	۸۰	

۴- ارزیابی شکلی

ردیف	معیار	حداکثر امتیاز	امتیاز
۱	داشتن مقدمه یا پیشگفتار	۲	
۲	داشتن کتابنامه	۲	
۳	داشتن نمایه یا فهرست موضوعی	۲	
۴	فصل بندی و صفحه بندی مناسب	۳	
۵	کیفیت تصاویر، اشکال و نمودارها	۲	
۶	حجم کتاب	۳	
۷	طراحی جلد کتاب و ارتباط آن با موضوع	۲	
۸	نداشتن اشتباهات و اغلاط فاحش	۲	
۹	نحوه ارایه نام و مرجع یا نهاد یا دانشگاه محل خدمت	۲	
	جمع امتیازات شکلی	۲۰	

۵- امتیاز نهایی

امتیاز محتوایی کسب شده	
امتیاز شکلی کسب شده	
سایر امتیازات	
مجموع امتیاز کسب شده	

مشخصات و امضای اعضای گروه

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	امضا
۱			
۲			
۳			

کارگروه تلفیق ارزیابی و انتخاب کتاب برتر قوه قضاییه

کاربرگ شماره ۲- انتخاب کتاب برتر سال قوه قضاییه

در تاریخ / / کارگروه تلفیق ارزیابی و انتخاب کتاب برتر سال قوه قضاییه با حضور اینجانبان امضاکنندگان زیر تشکیل شد و با رعایت شیوهنامه مربوطه، کتابهای برتر به شرح جدول زیر شناسایی شدند:

فهرست کتابهای برتر سال قوه قضاییه

رتبه	عنوان کتاب	نویسنده	سمت نویسنده	گروه علمی کتاب	امتیاز
۱					
۲					
۳					
۴					
۵					

مشخصات و امضای اعضای کارگروه تلفیق

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	امضا
۱			
۲			
۳			
۴			
۵			
۶			
۷			

			۸
			۹
			۱۰